Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 26. januarja 2017 * [i]

„Pritožba — Konkurenca — Omejevalni sporazumi — Belgijski, nemški, francoski, italijanski, nizozemski in avstrijski trg kopalniške opreme — Sklep o ugotovitvi kršitve člena 101 PDEU in člena 53 Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru — Usklajevanje cen in izmenjava občutljivih poslovnih informacij — Enotna kršitev — Dokaz — Globe — Neomejena sodna pristojnost — Razumni rok — Sorazmernost“

V zadevi C-626/13 P

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča Evropske unije, vložene 29. novembra 2013,

Villeroy & Boch Austria GmbH s sedežem v Mondseeju (Avstrija), ki jo zastopata A. Reidlinger in J. Weichbrodt, odvetnika,

pritožnica,

druga stranka v postopku je

Evropska komisija, ki jo zastopajo M. Kellerbauer, L. Malferrari in F. Ronkes Agerbeek, agenti, z naslovom za vročanje v Luxembougu,

tožena stranka na prvi stopnji,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi A. Tizzano, podpredsednik Sodišča, v funkciji predsednika prvega senata, M. Berger, sodnica, E. Levits, S. Rodin (poročevalec) in F. Biltgen, sodniki,

generalni pravobranilec: M. Wathelet,

sodni tajnik: K. Malacek, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 10. septembra 2015,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

* Jezik postopka: nemščina.

Sodbo

1 Družba Villeroy & Boch Austria GmbH (v nadaljevanju: Villeroy & Boch Avstrija) s pritožbo predlaga razveljavitev sodbe Splošnega sodišča Evropske unije z dne 16. septembra 2013, Villeroy & Boch Austria in drugi/Komisija (T-373/10, T-374/10, T-382/10 in T-402/10, neobjavljena, v nadaljevanju: izpodbijana sodba, EU:T:2013:455), v delu, v katerem je zadnjenavedeno s to sodbo zavrnilo njeno tožbo za razglasitev ničnosti Sklepa Komisije C(2010) 4185 final z dne 23. junija 2010 v zvezi s postopkom uporabe člena 101 PDEU in člena 53 Sporazuma EGP (zadeva COMP/39092 – kopalniška oprema) (v nadaljevanju: sporni sklep) v delu, ki se nanaša na njo.

Pravni okvir

Uredba (ES) št. 1/2003

2 Uredba Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov [101 in 102 PDEU] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 205) v členu 23(2) in (3) določa:

„2. Komisija lahko podjetjem in podjetniškim združenjem z odločbo naloži globe, kadar naklepno ali iz malomarnosti:

(a) kršijo člen [101 ali 102 PDEU] […]

[…]

Za vsako podjetje ali podjetniško združenje, udeleženo pri kršitvi, globa ne presega 10 % njegovega celotnega prometa v predhodnem poslovnem letu.

[…]

3. Pri določanju višine globe se upošteva teža, pa tudi trajanje kršitve.“

Smernice iz leta 2006

3 Smernice o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 23(2)(a) Uredbe (ES) št. 1/2003 (UL 2006, C 210, str. 2, v nadaljevanju: Smernice iz leta 2006) v točki 2 določajo, da „mora Komisija pri določanju glob […] upoštevati trajanje in težo kršitve“ in da „naložena globa ne sme presegati omejitev, določenih v drugem in tretjem pododstavku člena 23(2) Uredbe št. 1/2003“.

4 Točka 37 Smernic iz leta 2006 določa:

„V teh smernicah je predstavljena splošna metodologija za določanje glob, vendar lahko Komisija zaradi posebnosti posamezne zadeve ali potrebe po zagotavljanju odvračilnega učinka v posamezni zadevi utemeljeno odstopi od te metodologije ali omejitev, določenih v točki 21.“

Dejansko stanje in sporni sklep

5 Proizvodi, na katere se nanaša omejevalni sporazum, so kopalniška oprema, ki je del ene od treh podskupin teh proizvodov, in sicer kopalniških armatur, zaslonov za prhanje in z njimi povezane dodatne opreme ter izdelkov sanitarne keramike (v nadaljevanju: tri podskupine proizvodov).

6 Splošno sodišče je dejansko stanje spora navedlo v točkah od 1 do 19 izpodbijane sodbe in ga je mogoče povzeti tako.

7 Komisija je s spornim sklepom ugotovila obstoj kršitve člena 101(1) PDEU in člena 53 Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru z dne 2. maja 1992 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 52, str. 3, v nadaljevanju: Sporazum EGP) v sektorju kopalniške opreme. Ta kršitev, pri kateri naj bi bilo udeleženih 17 podjetij, naj bi potekala v različnih obdobjih med 16. oktobrom 1992 in 9. novembrom 2004 in naj bi zajemala vse protikonkurenčne sporazume in usklajena ravnanja na ozemlju Belgije, Nemčije, Francije, Italije, Nizozemske in Avstrije.

8 Natančneje, Komisija je v spornem sklepu navedla, da je ugotovljena kršitev zajemala, prvič, usklajevanje med navedenimi proizvajalci kopalniške opreme glede letnih dvigov cen in drugih dejavnikov določanja cen v okviru rednih sestankov znotraj nacionalnih poklicnih združenj, drugič, določanje ali usklajevanje cen ob posebnih dogodkih, kot so povečanje stroškov surovin ter uvedba evra ali cestnin, in tretjič, razkritje in izmenjavo občutljivih poslovnih informacij. Komisija je poleg tega ugotovila, da se je določanje cen v sektorju kopalniške opreme izvajalo na letni ravni. V tem okviru so proizvajalci določali svoje cenike, ki so bili na splošno veljavni eno leto in so bili podlaga za poslovne odnose s prodajalci na debelo.

9 Družba Villeroy & Boch Avstrija in druge tožeče stranke na prvi stopnji, Villeroy & Boch AG (v nadaljevanju: Villeroy & Boch), Villeroy & Boch SAS (v nadaljevanju: Villeroy & Boch Francija) in Villeroy & Boch Belgium SA (v nadaljevanju: Villeroy & Boch Belgija) delujejo v sektorju kopalniške opreme. Družba Villeroy & Boch je lastnica celotnega kapitala družb Villeroy & Boch Avstrija, Villeroy & Boch Francija, Villeroy & Boch Belgija, Ucosan BV in njihovih hčerinskih družb ter družbe Villeroy & Boch SARL.

10 Družba Masco Corp. in njene hčerinske družbe, med njimi Hansgrohe AG, ki proizvaja kopalniške armature, in Hüppe GmbH, ki proizvaja zaslone za prhanje, so 15. julija 2004 obvestile Komisijo o obstoju omejevalnega sporazuma v sektorju kopalniške opreme in zaprosile za imuniteto pred globami na podlagi Obvestila Komisije o imuniteti pred globami in zmanjševanju glob v primerih kartelov (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 155, v nadaljevanju: Obvestilo o prizanesljivosti iz leta 2002), sicer pa, če jim ta ne bi bila odobrena, za znižanje zneska glob, ki bi se jim lahko naložile. Komisija je 2. marca 2005 v skladu s točkama 8(a) in 15 tega obvestila sprejela odločbo o pogojni imuniteti pred globami v korist družbe Masco.

11 Komisija je 9. in 10. novembra 2004 opravila nenapovedane preglede v prostorih več družb in nacionalnih poklicnih združenj, ki delujejo v sektorju kopalniške opreme.

12 Družba Grohe Beteiligungs GmbH in njene hčerinske družbe ter družba American Standard Inc. (v nadaljevanju: Ideal Standard) so 15. in 19. novembra 2004 zaprosile za imuniteto pred globami na podlagi Obvestila o prizanesljivosti iz leta 2002, sicer pa, če jim ta ne bi bila odobrena, za znižanje njihovega zneska.

13 Potem ko je Komisija med 15. novembrom 2005 in 16. majem 2006 naslovila zahteve po informacijah na več družb in združenj, ki delujejo v sektorju kopalniške opreme, tudi na tožeče stranke na prvi stopnji, je 26. marca 2007 sprejela obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, ki jim ga je vročila.

14 Družbi Roca SARL in Hansa Metallwerke AG in njene hčerinske družbe so 17. in 19. januarja 2006 prav tako zaprosile za imuniteto pred globami na podlagi Obvestila o prizanesljivosti iz leta 2002, če pa jim ta ne bi bila odobrena, pa za znižanje njihovega zneska. Družba Aloys F. Dornbracht GmbH & Co. KG Armaturenfabrik je 20. januarja 2006 predložila podobno prošnjo.

15 Komisija je 23. junija 2010 na podlagi zaslišanja, ki je potekalo od 12. do 14. novembra 2007 in na katerem so bile navzoče tožeče stranke na prvi stopnji, poslanega dopisa z dne 9. julija 2009 o ugotovljenih dejstvih, v katerem jih je opozorila na nekatere dokaze, na katere se je nameravala opreti v okviru sprejetja končnega sklepa, in zahtev po dodatnih informacijah, ki so bile nato naslovljene zlasti na navedene tožeče stranke, sprejela sporni sklep. S tem sklepom je menila, da so ravnanja, opisana v točki 8 te sodbe, del celovitega načrta s ciljem omejiti konkurenco med naslovniki navedenega sklepa in imajo značilnosti enotne in trajajoče kršitve, katerih področje uporabe je zajemalo tri podskupine proizvodov in je vključevalo belgijsko, nemško, francosko, italijansko, nizozemsko in avstrijsko ozemlje. V zvezi s tem je ta institucija zlasti poudarila dejstvo, da so se ta ravnanja odvijala po ponavljajočem se vzorcu, ki je bil v šestih državah članicah, v katerih je potekala preiskava, enak. Poudarila je tudi obstoj nacionalnih poklicnih združenj, ki so se nanašala na vse tri podskupine proizvodov in ki jih je poimenovala „usklajevalna telesa“, nacionalnih poklicnih združenj, v katerih se je dejavnost članov nanašala na vsaj dve od treh podskupin proizvodov in ki jih je poimenovala „združenja za več proizvodov“, in specializiranih združenj, v katerih se je dejavnost članov nanašala na eno od treh podskupin proizvodov. Nazadnje, ugotovila je, da je obstajala osrednja skupina podjetij, ki je sodelovala pri kartelu v različnih državah članicah in v okviru usklajevalnih teles in združenj za več proizvodov.

16 Komisija meni, da so bile tožeče stranke na prvi stopnji udeležene pri zadevni kršitvi kot članice teh združenj: IndustrieForum Sanitär, ki je leta 2001 nadomestilo Freundeskreis der deutschen Sanitärindustrie, Arbeitskreis Baden und Duschen, ki je leta 2003 nadomestilo Arbeitskreis Duschabtrennungen in Fachverband Sanitär-Keramische Industrie v Nemčiji, Arbeitskreis Sanitärindustrie (v nadaljevanju: ASI) v Avstriji, Vitreous China-group v Belgiji, Sanitair Fabrikanten Platform na Nizozemskem in Association française des industries de céramique sanitaire v Franciji. Komisija je v zvezi s kršitvijo, storjeno na Nizozemskem, v točki 1179 obrazložitve spornega sklepa v bistvu ugotovila, da se podjetjem, ki so bila udeležena pri njej, v zvezi s tem ne bi smela naložiti globa zaradi zastaranja.

17 Komisija je v členu 1 izpodbijanega sklepa naštela podjetja, ki jih je kaznovala za kršitev člena 101 PDEU in člena 53 Sporazuma EGP od 1. januarja 1994, ker so sodelovala pri omejevalnem sporazumu v sektorju kopalniške opreme v Belgiji, Nemčiji, Franciji, Italiji, na Nizozemskem in v Avstriji v različnih obdobjih med 16. oktobrom 1992 in 9. novembrom 2004. Komisija je glede tožečih strank na prvi stopnji v členu 1(1) navedenega sklepa kaznovala družbo Villeroy & Boch zaradi njenega sodelovanja pri navedeni enotni kršitvi, ki je trajala od 28. septembra 1994 do 9. novembra 2004, in njene hčerinske družbe Villeroy & Boch Avstrija, Villeroy & Boch Belgija in Villeroy & Boch Francija za obdobja od najprej 12. oktobra 1994 do 9. novembra 2004.

18 Komisija je v členu 2(8) spornega sklepa naložila globe, in sicer, prvič, družbi Villeroy & Boch 54.436.347 EUR, drugič, družbama Villeroy & Boch in Villeroy & Boch Avstrija solidarno 6.083.604 EUR, tretjič, družbama Villeroy & Boch in Villeroy & Boch Belgija solidarno 2.942.608 EUR, ter četrtič, družbama Villeroy & Boch in Villeroy & Boch Francija solidarno 8.068.441 EUR. Tožečim strankam na prvi stopnji so bile torej naložene globe v skupnem znesku 71.531.000 EUR.

19 Komisija se je pri izračunu teh glob oprla na Smernice iz leta 2006.

Postopek pred Splošnim sodiščem in izpodbijana sodba

20 Pritožnica je 8. septembra 2010 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila tožbo v zadevi T-373/10, s katero je predlagala razglasitev ničnosti spornega sklepa v delu, ki jo zadeva, in podredno znižanje globe, ki ji je bila naložena.

21 Pritožnica je v utemeljitev svojih predlogov za razglasitev ničnosti pred Splošnim sodiščem trdila, da je Komisija ugotovljeno kršitev napačno opredelila kot enotno, kompleksno in trajajočo kršitev, podredno pa je menila, da je Komisija s tem kršila obveznost obrazložitve, saj ni dovolj natančno razmejila zadevnih trgov. Poleg tega je pritožnica trdila, da je Komisija napačno menila, da je bila pritožnica udeležena v kartelu na avstrijskem trgu. Pritožnica se je v zvezi s tem sklicevala na neobstoj dokazov kršitve v Avstriji. Nazadnje je izpodbijala solidarno naravo globe, ki ji je bila naložena, in je trdila, da je bila pri njenem izračunu storjena napaka pri presoji, ker bi morala biti navedena globa znižana glede na predolgo trajanje upravnega postopka in ker je bila nesorazmerna.

22 Pritožnica je podredno predlagala znižanje naložene globe.

23 Splošno sodišče je z izpodbijano sodbo tožbo v celoti zavrnilo.

Predlogi strank

24 Pritožnica Sodišču predlaga, naj:

— izpodbijano sodbo v celoti razveljavi, ker je Splošno sodišče s to sodbo zavrnilo njeno tožbo;

— podredno, izpodbijano sodbo delno razveljavi;

— še bolj podredno, zniža globo, ki ji je bila naložena;

— najbolj podredno, razveljavi izpodbijano sodbo in zadevo vrne Splošnemu sodišču v odločanje in

— Komisiji naloži plačilo stroškov.

25 Komisija Sodišču predlaga, naj:

— pritožbo v celoti zavrže kot deloma nedopustno in kot deloma očitno neutemeljeno ter

— pritožnici naloži plačilo stroškov.

Pritožba

26 Pritožnica v utemeljitev pritožbe navaja štiri pritožbene razloge. Prvi pritožbeni razlog se nanaša na to, da naj bi Splošno sodišče pri presoji kršitev, domnevno storjenih v Avstriji, napačno uporabilo pravo. Drugi pritožbeni razlog se nanaša na to, da naj bi to pri ugotovitvi kompleksne in trajajoče kršitve napačno uporabilo pravo. Tretji pritožbeni razlog se nanaša na dejstvo, da naj Splošno sodišče ne bi izvajalo svoje neomejene sodne pristojnosti pri nadzoru nad zneskom naložene globe. Četrti pritožbeni razlog se nanaša na kršitev načela sorazmernosti.

Prvi pritožbeni razlog: napačna presoja glede kršitev, domnevno storjenih v Avstriji

Trditve strank

27 Pritožnica s prvim pritožbenim razlogom trdi, da je Splošno sodišče pri ugotovitvah glede domnevnih dejanskih kršitev, storjenih v Avstriji v obdobju od 12. oktobra 1994 do 9. novembra 2004, napačno uporabilo pravo in jih je treba torej odpraviti.

28 Splošno sodišče naj bi še zlasti glede leta 1994, v točkah 175 in 176 izpodbijane sodbe, podalo široko razlago ugotovitev Komisije, s katero je v nasprotju s členom 296, drugi odstavek, PDEU spremenilo obrazložitev spornega sklepa. V nasprotju s tem, kar je odločilo Splošno sodišče, naj namreč Komisija v točkah od 299 do 301 obrazložitve tega sklepa ne bi navedla, da na sestankih ASI, ki so potekali leta 1994, ni bilo govora le o zaslonih za prhanje in kopalniški armaturi, ampak tudi o izdelkih sanitarne keramike.

29 Splošno sodišče naj bi v zvezi z leti od 1995 do 1997 v točkah 185, 190 in 196 izpodbijane sodbe navedlo, da je pritožnica sodelovala pri nezakonitih razpravah na sestankih, ki so potekali 16. novembra 1995, 23. aprila 1996 in 15. oktobra 1997.

30 Pritožnica v zvezi s sestankom, ki je potekal 16. novembra 1995, v bistvu trdi, da je Splošno sodišče pri tej ugotovitvi napačno uporabilo pravo že zaradi tega, ker ni odgovorilo na vse njene trditve. Prav tako naj bi Splošno sodišče pri ugotovitvah v točki 189 in naslednjih izpodbijane sodbe, ki se nanašajo na sestanek z dne 23. aprila 1996, da ni pomembno, da je zadevna razprava potekala na zahtevo trgovcev na debelo, napačno uporabilo pravo, ker za očitana ravnanja obstaja drugačna in vsekakor zakonita razlaga, v skladu s katero so trgovci na debelo na področju kopalniške opreme izrecno zahtevali objavo letnih cenikov na določene datume, da bi lahko objavili svoje kataloge. Splošno sodišče naj bi poleg tega glede sestanka z dne 15. oktobra 1997, v točki 194 izpodbijane sodbe, prekoračilo meje nadzora zakonitosti, določenega v členu 263 PDEU, ko se je oprlo na razloge, ki jih ni bilo v sporočilu Komisije o ugotovitvah o možnih kršitvah.

31 Splošno sodišče naj bi tudi pri ugotovitvah za leto 1998 v točki 197 in naslednjih izpodbijane sodbe, ki se nanašajo na zatrjevano sodelovanje pritožnice pri kršitvi kartelnega prava, napačno uporabilo pravo, ker naj bi bile ugotovitve protislovne. Splošno sodišče naj bi namreč v točkah od 197 do 202 navedene sodbe ugotovilo, da Komisija ni predložila dokaza o sodelovanju pritožnice pri razpravah leta 1998, ki bi bile v nasprotju s pravom konkurence. Natančneje, na podlagi pričanja družbe Masco naj takega sodelovanja ne bi bilo mogoče dokazati. Nesmiselno naj bi bilo, da se je Splošno sodišče nato, v točki 203 iste sodbe, oprlo na isto pričanje družbe Masco, da bi dokazalo, da se pritožnica leta 1998 ni distancirala od nezakonitih ravnanj. Poleg tega naj niti to pričanje niti druge navedbe iz točke 203 ne bi dokazovali neobstoja distanciranja pritožnice. Splošno sodišče naj bi torej kršilo tudi pravna načela, vzpostavljena s sodno prakso, v skladu s katerimi sklop indicev lahko zadostuje za dokaz, da je sestanek v nasprotju s pravom konkurence, le če dokazuje sistematičnost sestankov in njihovo protikonkurenčno vsebino in je podprt z izjavo podjetja, ki ima veliko dokazno vrednost. Nobeden od teh pogojev naj v tej zadevi ne bi bil izpolnjen.

32 Splošno sodišče naj bi pri ugotovitvah v točki 208 izpodbijane sodbe glede leta 1999, v skladu s katerimi dokaz, ki ga je predložila Komisija, in sicer ročno napisan zapisnik sestanka ASI z dne 6. septembra 1999, ki ga je sestavila družba Ideal Standard, pravno zadostno dokazuje sodelovanje pritožnice pri nezakonitih razpravah, napačno uporabilo pravo. Pričanje podjetja, ki je predlagalo znižanje globe na podlagi Obvestila o prizanesljivosti iz leta 2002, naj ne bi bilo zadosten dokaz o obstoju kršitve, ker je njegovo verodostojnost prerekalo več drugih obdolženih podjetij.

33 Splošno sodišče naj bi glede leta 2000 z opiranjem na zapisnik sestanka ASI z dne 12. in 13. oktobra 2000 v točki 214 izpodbijane sodbe menilo, da [je treba], kljub neobstoju neposrednih dokazov o sodelovanju pritožnice pri protikonkurenčnih ravnanjih v tem letu, „[…] navesti, da so učinki nezakonitih razprav, ki so potekale leta 1999, nastali leta 2000“. Vendar naj ta zapisnik, ki ga je Splošno sodišče poleg tega napačno razlagalo, ne bi bil zadostni dokaz v zvezi s tem.

34 Splošno sodišče je glede leta 2001 v točkah od 214 do 218 izpodbijane sodbe potrdilo sodelovanje pritožnice pri nezakonitih razpravah zgolj zaradi tega, ker naj bi zatrjevane nezakonite razprave iz leta 2000 še vedno imele učinke. Splošno sodišče je v obrazložitev svojih ugotovitev le napotilo na točke od 652 do 658 obrazložitve spornega sklepa, ne da bi pojasnilo, zakaj so navedbe, na katere je napotilo, prepričljive.

35 Splošno sodišče naj glede let 2002 in 2003 ne bi upoštevalo trditev pritožnice.

36 Nazadnje naj bi bile ugotovitve Splošnega sodišča glede leta 2004, v točki 228 izpodbijane sodbe, protislovne in naj bi se pri njih napačno uporabilo pravo. Splošno sodišče naj bi namreč na tem mestu menilo, da je bila pritožnica, ki ni sodelovala na sestanku ASI z dne 22. januarja 2004, z zapisnikom tega sestanka obveščena o odločitvah, ki so jih na njem sprejeli njeni konkurenti, v točki 212 izpodbijane sodbe pa je Splošno sodišče menilo, da na podlagi samega dejstva, da je bilo treba zapisnike sestankov ASI načeloma poslati vsem članom tega združenja, ni mogoče dokazati, da se je pritožnica dejansko seznanila z njim.

37 Komisija predlaga, naj se prvi pritožbeni razlog zavrne.

Presoja Sodišča

38 Pritožnica se s prvim pritožbenim razlogom sklicuje na različne napake pri ugotovitvah Splošnega sodišča glede kršitev, domnevno storjenih v Avstriji med 12. oktobrom 1994 in 9. novembrom 2004.

39 Prvič, glede trditev pritožnice v zvezi z letom 1994 je treba ugotoviti, da pritožnica v tej zadevi zgolj ponavlja trditev, ki jo je podala na prvi stopnji pri Splošnem sodišču. Enako velja za trditve, ki se nanašajo na sestanek z dne 23. aprila 1996.

40 Opozoriti pa je treba, da je treba v skladu z ustaljeno sodno prakso v pritožbi jasno navesti izpodbijane dele sodbe, katere razveljavitev je predlagana, ter pravne trditve, ki še posebej utemeljujejo ta predlog. Tej zahtevi ne ustreza pritožba, ki se omejuje na tožbene razloge in trditve, ki so že bili predloženi Splošnemu sodišču, ne da bi vsebovala navedbe, s katerimi bi natančneje opredelila pravno napako izpodbijane sodbe. Taka pritožba namreč dejansko pomeni predlog za ponovno obravnavanje tožbe, vložene pri Splošnem sodišču, za kar pa Sodišče ni pristojno (glej zlasti sodbi z dne 30. junija 2005, Eurocermex/UUNT, C-286/04 P, EU:C:2005:422, točki 49 in 50, ter z dne 12. septembra 2006, Reynolds Tobacco in drugi/Komisija, C-131/03 P, EU:C:2006:541, točki 49 in 50).

41 Zato je treba trditve pritožnice v zvezi z letom 1994 in sestankom z dne 23. aprila 1996 zavreči kot nedopustne.

42 Drugič, v zvezi s trditvami pritožnice glede sestankov z dne 16. novembra 1995 in 15. oktobra 1997, ki se v bistvu nanašajo na neobstoj obrazložitve izpodbijane sodbe, je treba opozoriti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso obveznost obrazložitve Splošnega sodišča ne zavezuje k natančni obrazložitvi, ki bi izčrpno in drugemu za drugim sledila vsem razlogovanjem strank v sporu. Obrazložitev je torej lahko implicitna, če zadevnim osebam omogoča, da se seznanijo z razlogi, iz katerih Splošno sodišče ni ugodilo njihovim trditvam, Sodišču pa, da ima na voljo dovolj elementov za sodni nadzor (glej zlasti sodbi z dne 2. aprila 2009, Bouygues in Bouygues Télécom/Komisija, C-431/07 P, EU:C:2009:223, točka 42, in z dne 22. maja 2014, Armando Álvarez/Komisija, C-36/12 P, EU:C:2014:349, točka 31).

43 Splošno sodišče pa je v obravnavani zadevi v točkah od 180 do 185 in od 192 do 196 izpodbijane sodbe preučilo in zavrnilo trditve pritožnice glede kršitev, storjenih v Avstriji, v delu, ki se nanašajo na te različne sestanke. Splošno sodišče se je glede vsakega od njih sklicevalo na upoštevne dokaze in na sporni sklep, preden je trditev pritožnice zavrnilo kot neutemeljeno. S tem je Splošno sodišče obrazložilo izpodbijano sodbo.

44 Zato je treba trditve pritožnice, navedene v točki 42 te sodbe, zavrniti.

45 V zvezi s sestankom z dne 15. oktobra 1997 je treba poleg tega zavrniti trditev pritožnice, da se je Splošno sodišče oprlo na razloge, ki naj ne bi bili vključeni v obvestilo Komisije o ugotovitvah o možnih kršitvah. Ugotoviti je namreč treba, da se je Splošno sodišče v točki 194 izpodbijane sodbe

oprlo na razloge, navedene v točkah 295 in 307 obrazložitve spornega sklepa. Vendar se pritožnica pred Splošnim sodiščem ni sklicevala na neskladnost med tem sklepom in obvestilom o ugotovitvah o možnih kršitvah v zvezi s tem. Zato v skladu z ustaljeno sodno prakso (glej zlasti sodbo z dne 22. oktobra 2015, AC-Treuhand/Komisija, C-194/14 P, EU:C:2015:717, točka 54) take trditve ne sme navajati v pritožbenem postopku pred Sodiščem.

46 Tretjič, glede sestankov z dne 30. aprila in 18. junija 1998 je treba navesti, da je Splošno sodišče v točki 199 izpodbijane sodbe ugotovilo, da na podlagi nobenega dokaza, ki ga je predložila Komisija, ni mogoče dokazati sodelovanja pritožnice pri kršitvi. Vendar je Splošno sodišče v točki 203 navedene sodbe jasno menilo, da je Komisija, ob neobstoju javnega distanciranja pritožnice in dejstva, da so se protikonkurenčni učinki sporazuma z dne 15. oktobra 1997 nadaljevali v naslednjem letu, upravičeno menila, da pritožnica ni prenehala sodelovati pri kršitvi leta 1998. S tem Splošno sodišče ni le spoštovalo svoje obveznosti obrazložitve, ki je strankam omogočila izpodbijati njegovo razlogovanje in Sodišču izvajati nadzor v okviru pritožbe, temveč tudi ni napačno uporabilo prava pri izvajanju dokazov.

47 V zvezi z zadnjenavedenim je treba namreč poudariti, da je treba v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča na obstoj protikonkurenčnega ravnanja ali sporazuma večinoma sklepati z več naključij in indicev, ki lahko, če se obravnavajo skupaj in če ni drugih verjetnih pojasnil, pomenijo dokaz o kršitvi konkurenčnih pravil. Zlasti glede kršitve, ki traja več let, dejstvo, da neposredni dokaz o udeležbi družbe pri tej kršitvi v nekem obdobju ni bil predložen, ne preprečuje, da se za to obdobje ugotovi kršitev, če ta ugotovitev temelji na objektivnih in usklajenih indicih, pri čemer je v zvezi s tem mogoče upoštevati neobstoj javnega distanciranja te družbe (glej v tem smislu sodbo z dne 17. septembra 2015, Total Marketing Services/Komisija, C-634/13 P, EU:C:2015:614, točke od 26 do 28 ter navedena sodna praksa).

48 Splošno sodišče si poleg tega ni nasprotovalo, niti ni kršilo obveznosti obrazložitve, ko je ugotovilo, da četudi na podlagi same izjave družbe Masco ni mogoče dokazati sodelovanja pritožnice pri izmenjavi informacij leta 1998, bi jo bilo mogoče med drugimi elementi upravičeno upoštevati v okviru usklajenega niza indicev, opisanega v točki 203 izpodbijane sodbe, za dokaz, da pritožnica leta 1998 ni prekinila svojega sodelovanja pri nezakonitih ravnanjih.

49 Nazadnje, trditve pritožnice je treba zavreči kot nedopustne v delu, v katerem izpodbijajo presojo dejstev in dokazov, ki jo je opravilo Splošno sodišče. V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča namreč presoja dejstev s strani Splošnega sodišča načeloma ne more biti predmet nadzora Sodišča v okviru pritožbe. Kot je razvidno iz člena 256 PDEU in člena 58, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije, je tako pritožba omejena na pravna vprašanja. Splošno sodišče je zato edino pristojno za ugotavljanje in presojo upoštevnih dejstev ter za preučitev dokazov, razen če ta dejstva in dokazi niso izkrivljeni (glej v tem smislu sodbo z dne 2. oktobra 2003, Salzgitter/Komisija, C-182/99 P, EU:C:2003:526, točka 43 in sodna praksa).

50 Četrtič, glede sestankov, ki so potekali leta 1999, je treba ugotoviti, da se je Komisija, kot je razvidno iz točke 206 izpodbijane sodbe, oprla ne le na prošnjo družbe Ideal Standard za prizanesljivost, ampak na ročno napisan zapisnik sestanka z dne 6. septembra 1999, ki ga je sestavil zastopnik družbe Ideal Standard na isti dan nezakonitega sestanka. V nasprotju s trditvijo pritožnice tak dokaz, ki se časovno ne ujema s predložitvijo prošnje te družbe za prizanesljivost na podlagi Obvestila o prizanesljivosti iz leta 2002, ampak sovpada z nastankom dejstev, kot je Splošno sodišče navedlo v točki 207 izpodbijane sodbe, ne potrebuje drugih skladnih dokazov. Navedeno trditev je treba torej zavrniti kot neutemeljeno.

51 Petič, glede sestanka ASI z dne 12. in 13. oktobra 2000, je treba ugotoviti, da trditve pritožnice temeljijo na napačnem razumevanju točke 214 izpodbijane sodbe. Namreč, v nasprotju s trditvijo pritožnice se Splošno sodišče ni oprlo na zapisnik tega sestanka, da je ugotovilo, da so se učinki

nezakonitih razprav, ki so potekale leta 1999, nadaljevali še leta 2000. Poleg tega se te trditve v bistvu nanašajo na izpodbijanje presoje dokazov, ki jo je opravilo Splošno sodišče, ne da bi se dokazalo tudi njihovo izkrivljanje. Zato so glede na sodno prakso, navedeno v točki 49 te sodbe, nedopustne.

52 Šestič, glede leta 2001 se trditev pritožnice opira tudi na napačno razumevanje izpodbijane sodbe in jo je zato treba zavreči. Iz točk od 215 do 218 te sodbe je namreč jasno razvidno, da Splošno sodišče ni ugotovilo sodelovanja pritožnice pri nezakonitih razpravah, ki so potekale leta 2001, ker so nezakonite razprave, ki so potekale leta 2000, imele učinke še naslednje leto. Splošno sodišče se je namreč v točkah od 215 do 217 navedene sodbe oprlo na sodelovanje te družbe na več sestankih leta 2001, na katerih so se udeleženci dogovorili o datumu, ko naj bi se ceniki poslali trgovcem na debelo, in o datumu dviga cen ter o uskladitvi teh sestankov z drugimi sestanki, ki so potekali leta 2000 in 2001, na katerih navedena družba ni sodelovala, vendar pa so se člani ASI na njih sklicevali na izračunane dvige cen od 1. januarja 2002.

53 Sedmič, glede trditev pritožnice o nezadostni obrazložitvi izpodbijane sodbe, ker Splošno sodišče ni upoštevalo njenih trditev v zvezi z letoma 2002 in 2003, zadostuje ugotovitev, da se je Splošno sodišče v točkah od 219 do 226 izpodbijane sodbe glede vsakega od upoštevnih sestankov, preden je trditev pritožnice zavrnilo kot neutemeljeno, sklicevalo na upoštevne dokaze in na sporni sklep. Glede na sodno prakso, navedeno v točki 42 te sodbe, ni treba odgovoriti na vse trditve pritožnice. Zato je treba navedene trditve pritožnice zavrniti.

54 Nazadnje, glede trditev pritožnice, ki se nanašajo na sestanek z dne 22. januarja 2004, je treba ugotoviti, da pritožnica skuša izpodbijati presojo dokazov, ki jo je opravilo Splošno sodišče, ne da bi se poleg tega sklicevala na njihovo izkrivljanje. Zato so te trditve glede na sodno prakso, navedeno v točki 49 te sodbe, nedopustne.

55 Glede na navedeno je treba prvi pritožbeni razlog zavreči kot delno nedopusten in zavrniti kot delno neutemeljen.

Drugi pritožbeni razlog: obstoj enotne in trajajoče kršitve

Trditve strank

56 Pritožnica z drugim pritožbenim razlogom trdi, prvič, da pravni pojem enotne, kompleksne in trajajoče kršitve ni v skladu s členom 101 PDEU in členom 53 Sporazuma EGP in se ga torej ne sme uporabiti. Ta pojem naj namreč ne bi imel nobene pravne podlage v pravu Unije. Poleg tega pritožnica trdi, da izpodbijana sodba ni dovolj obrazložena, ker Splošno sodišče glede tega ni odgovorilo na njene trditve.

57 Drugič, pritožnica podredno meni, da pogoji za priznanje enotne kršitve v obravnavani zadevi niso bili izpolnjeni, ker Komisija ni opredelila upoštevnega trga in ker razmerje medsebojnega dopolnjevanja med različnimi očitanimi ravnanji ni bilo dokazano.

58 Tretjič, pritožnica trdi, da vsekakor zaradi obstoja razglasitve delne ničnosti spornega sklepa v zvezi z nekaterimi državami članicami v sodbah z dne 16. septembra 2013, Wabco Europe in drugi/Komisija (T-380/10, EU:T:2013:449), z dne 16. septembra 2013, Keramag Keramische Werke in drugi/Komisija (T-379/10 in T-381/10, neobjavljena, EU:T:2013:457), in z dne 16. septembra 2013, Duravit in drugi/Komisija (T-364/10, neobjavljena, EU:T:2013:477), in ker nekatera podjetja niso mogla vedeti za celotno kršitev, ne gre za globalno kršitev, kakor je opredeljena v tem sklepu.

59 Komisija meni, da je treba drugi pritožbeni razlog zavrniti.

Presoja Sodišča

60 V skladu z ustaljeno sodno prakso je kršitev člena 101(1) PDEU lahko ne le posledica ločenega dejanja, ampak tudi niza dejanj ali celo trajajočega ravnanja, čeprav bi lahko tudi en ali več elementov tega niza dejanj ali trajajočega ravnanja sam po sebi in ločeno pomenil kršitev navedene določbe. Tako lahko Komisija, kadar se različna dejanja zaradi istega cilja izkrivljanja konkurence na notranjem trgu uvrščajo v „celovit načrt“, pripiše odgovornost za ta dejanja glede na sodelovanje pri kršitvi kot celoti (glej v tem smislu sodbo z dne 24. junija 2015, Fresh Del Monte Produce/Komisija in Komisija/Fresh Del Monte Produce, C-293/13 P in C-294/13 P, EU:C:2015:416, točka 156 in navedena sodna praksa).

61 Podjetje, ki je pri taki enotni in kompleksni kršitvi sodelovalo s svojimi ravnanji, ki spadajo pod pojma sporazum ali usklajeno ravnanje s protikonkurenčnim ciljem v smislu člena 101(1) PDEU in ki naj bi pripomogla k uresničitvi kršitve v celoti, je tako lahko odgovorno tudi za ravnanja drugih podjetij v okviru te kršitve v celotnem obdobju svojega sodelovanja pri navedeni kršitvi. Za tak primer gre, če se ugotovi, da je navedeno podjetje nameravalo s svojim ravnanjem prispevati k skupnim ciljem, za katere so si prizadevali vsi udeleženci, in da je vedelo za protipravna ravnanja, ki so jih druga podjetja predvidela ali izvajala pri izpolnjevanju istih ciljev, ali da je lahko ta ravnanja razumno predvidelo in je bilo pripravljeno sprejeti tveganje (glej v tem smislu sodbo z dne 24. junija 2015, Fresh Del Monte Produce/Komisija in Komisija/Fresh Del Monte Produce, C-293/13 P in C-294/13 P, EU:C:2015:416, točka 157 in navedena sodna praksa).

62 Podjetje je tako lahko neposredno sodelovalo pri vseh protikonkurenčnih ravnanjih, ki sestavljajo enotno in trajajočo kršitev, in zato je v takem primeru Komisija upravičena temu podjetju naložiti odgovornost za vsa ta ravnanja in s tem za navedeno kršitev v celoti. Prav tako je lahko podjetje sodelovalo le pri delu protikonkurenčnih ravnanj, ki sestavljajo enotno in trajajočo kršitev, pri tem pa je vedelo za vsa preostala protipravna ravnanja, ki so jih drugi udeleženci omejevalnega sporazuma predvideli ali izvajali pri izpolnjevanju istih ciljev, ali pa je lahko ta ravnanja razumno predvidelo in je bilo pripravljeno sprejeti tveganje. V takem primeru je Komisija ravno tako upravičena temu podjetju pripisati odgovornost za vsa protikonkurenčna ravnanja, ki sestavljajo tako kršitev, in s tem odgovornost za to kršitev v celoti (glej sodbo z dne 24. junija 2015, Fresh Del Monte Produce/Komisija in Komisija/Fresh Del Monte Produce, C-293/13 P in C-294/13 P, EU:C:2015:416, točka 158 in navedena sodna praksa).

63 Poleg tega je treba za opredelitev različnih ravnanj kot enotne in trajajoče kršitve preveriti, ali se medsebojno dopolnjujejo, tako da je vsako od njih namenjeno spopadanju z eno ali več posledicami običajne konkurence, in z medsebojnim vplivanjem prispevajo k nastanku vseh protikonkurenčnih posledic, ki so jih želeli njihovi storilci v okviru enotnega načrta, namenjenega doseganju enotnega cilja. Pogoj, ki se nanaša na pojem enotnega cilja, pa, nasprotno, pomeni, da je treba preveriti, ali ne obstajajo elementi, ki označujejo različna ravnanja, ki so del kršitve in bi lahko kazala na to, da ravnanja, ki jih dejansko izvajajo druga udeležena podjetja, nimajo istega cilja ali protikonkurenčnega učinka in se zato ne uvrščajo v „celovit načrt“ zaradi svojega istega cilja izkrivljanja konkurence na notranjem trgu (glej v tem smislu sodbo z dne 19. decembra 2013, Siemens in drugi/Komisija, C-239/11 P, C-489/11 P in C-498/11 P, neobjavljena, EU:C:2013:866, točki 247 in 248).

64 Poleg tega iz sodne prakse Sodišča ni mogoče sklepati, da se člen 101(1) PDEU nanaša zgolj na podjetja, ki delujejo na trgu, na katerem je omejena konkurenca, ali tudi na nabavnih in prodajnih trgih ali trgih, ki so sosednji navedenemu trgu, ali pa na podjetja, ki na podlagi sporazuma ali usklajenega ravnanja svojo avtonomijo ravnanja omejujejo na neki trg. Iz ustaljene sodne prakse Sodišča je namreč razvidno, da se besedilo člena 101(1) PDEU na splošno nanaša na vse sporazume in usklajena ravnanja, ki bodisi v horizontalnih bodisi vertikalnih povezavah izkrivljajo konkurenco na notranjem trgu, ne glede na trg, na katerem so stranke dejavne, in ne glede na to, da zadevni pogoji iz dogovorov vplivajo samo na poslovno ravnanje ene od strank (glej v tem smislu sodbo z dne 22. oktobra 2015, AC-Treuhand/Komisija, C-194/14 P, EU:C:2015:717, točki 34 in 35 ter navedena sodna praksa).

65 Glede na to sodno prakso je treba, prvič, zavrniti trditve pritožnice, v skladu s katerimi pravni pojem enotne, kompleksne in trajajoče kršitve ni v skladu s členom 101 PDEU in členom 53 Sporazuma EGP.

66 Drugič, ugotoviti je treba, da je Splošno sodišče v nasprotju s trditvijo pritožnice s tem, da je opozorilo na to sodno prakso v točkah od 32 do 34, 41, 42 in od 46 do 48 izpodbijane sodbe, pravno zadostno obrazložilo to sodbo.

67 Tretjič, glede trditve pritožnice, da pogoji za priznanje enotne kršitev v tem primeru niso izpolnjeni, ker Komisija ni opredelila upoštevnega trga, je treba ugotoviti – kot je Splošno sodišče pravilno navedlo v točki 54 izpodbijane sodbe in kot je priznala pritožnica – da okoliščina, da so trgi proizvodov in geografski trgi, na katerih se je izvajala kršitev, različni, nikakor ne preprečuje ugotovitve o enotni kršitvi. Zato je ta trditev vsekakor brezpredmetna.

68 Četrtič, Splošno sodišče v točkah od 63 do 71 izpodbijane sodbe s tem, da je ugotovilo, da je Komisija v tem primeru lahko ugotovila obstoj enotnega cilja, ki naj bi dokazoval enotno kršitev, ni napačno uporabilo prava. Na podlagi dejanskih ugotovitev iz točk 66, 69 in 71 izpodbijane sodbe je namreč pravno zadostno dokazalo, da so se različna očitana ravnanja nanašala na isti cilj, in sicer da vsi proizvajalci kopalniške opreme uskladijo svoje ravnanje v razmerju do trgovcev na debelo. V zvezi s tem je treba poudariti, da v nasprotju s trditvijo pritožnice pojem skupnega cilja, kot je razvidno iz navedenih točk 66, 69 in 71, ni bil opredeljen s splošnim sklicevanjem na obstoj izkrivljanja konkurence na trgih, na katerih se je izvajala kršitev, ampak s sklicevanjem na različne objektivne elemente, kot so osrednja vloga, ki so jo imeli trgovci na debelo v distribucijski verigi, značilnosti te verige, obstoj usklajevalnih teles in združenj za več proizvodov, podobnost uresničevanja kartelnih sporazumov ter materialno, geografsko in časovno prekrivanje zadevnih ravnanj.

69 Ker je v teh okoliščinah, ne da bi bilo treba dokazati medsebojno dopolnjevanje očitanih ravnanj, enotno in trajajočo kršitev mogoče pripisati nekonkurenčnim podjetjem in ker ni potrebna sistematična opredelitev upoštevnih trgov ter ob ugotovitvi, da je pritožnica na eni strani odgovorna za svoje neposredno sodelovanje pri očitani kršitvi in na drugi strani odgovorna za svoje posredno sodelovanje pri tej kršitvi, ker je vedela za vsa protipravna ravnanja, ki so jih druga podjetja predvidela ali izvajala pri izpolnjevanju istih ciljev, ali je lahko ta ravnanja razumno predvidela in je bila pripravljena sprejeti tveganje, Splošnemu sodišču ni mogoče očitati, da je menilo, da Komisija s tem, da je v tej zadevi ugotovila obstoj enotne in trajajoče kršitve, ni storila nobene napake.

70 Nazadnje, v zvezi s trditvijo glede delne ničnosti spornega sklepa, razglašene v sodbah Splošnega sodišča, ki se nanašajo na isto kršitev, kot je ta, ki je bila predmet obravnavane zadeve, je treba opozoriti, da presoja dokazov, ki se nanašajo na različne nacionalne trge, spada v izključno pristojnost Splošnega sodišča. Če bi se s to trditvijo izpodbijal obstoj enotne, kompleksne in trajajoče kršitve, je treba poudariti, da dejstvo, da je Splošno sodišče sporni sklep razglasilo za ničen v delu, v katerem se nanaša na dokaz o sodelovanju nekaterih zadevnih podjetij pri zadevni kršitvi na določenih geografskih trgih v zadevnih obdobjih, ne zadostuje za izpodbijanje ugotovitve Splošnega sodišča, ki se nanaša na obstoj celovitega načrta, ki zajema tri podskupine proizvodov in šest zadevnih držav članic, ter na obstoj istega cilja izkrivljanja konkurence. Glede na okoliščine primera lahko taka delna razglasitev ničnosti vodi le do znižanja globe, naložene vsakemu od zadevnih podjetij, če so se zadevni geografski trgi upoštevali pri izračunu globe, ki jim je bila naložena.

71 Zato je treba drugi pritožbeni razlog zavrniti kot delno brezpredmeten in delno neutemeljen.

Tretji in četrti pritožbeni razlog: nadzor neomejene sodne pristojnosti in sorazmernost globe

Trditve strank

72 Pritožnica s tretjim pritožbenim razlogom trdi, da morata Splošno sodišče in Sodišče iz razlogov pravne varnosti in za zagotovitev pravice do poštenega sojenja v vsaki zadevi, ki jima je predložena, in se nanaša na določitev globe ali periodične denarne kazni s strani Komisije, učinkovito izvajati neomejeno sodno pristojnost, ki jima jo daje zakonodajalec Unije v skladu s členom 31 Uredbe št. 1/2003, zlasti v okviru, v katerem nobena zakonska določba ne določa uskladitve sankcij in v katerem je Komisija uporabila tri različne metode za izračun glob za leta od 1998 do 2006.

73 Splošno sodišče pa naj bi v izpodbijani sodbi v nasprotju s predlogi pritožnice opravilo le nadzor zakonitosti določitve zneska globe.

74 Pritožnica poleg tega meni, da bi moralo Splošno sodišče v tej zadevi znižati globo glede na težo kršitve, ki se nanaša le na omejeno število držav članic, večinoma majhnih. V zvezi s tem naj ne bi bilo mogoče razumeti, zakaj je Komisija v tej zadevi očitana ravnanja kaznovala strožje kot istovrstne omejevalne sporazume, ki zajemajo celotno ozemlje Evropskega gospodarskega prostora.

75 Poleg tega pritožnica graja dejstvo, da ji znesek globe ni bil znižan zaradi predolgega trajanja upravnega postopka, ki je skupno trajal skoraj šest let.

76 Pritožnica s četrtim pritožbenim razlogom trdi, da je izpodbijana sodba v nasprotju z načelom sorazmernosti, določenim v členu 49(3) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, iz katerega izhaja, da mora sankcija izražati težo kršitve. Pritožnica v zvezi s tem meni, da mora Splošno sodišče za določitev te teže upoštevati učinke zadevne kršitve na trgu ter promet, ustvarjen na zadevnih trgih, česar pa ni storilo.

77 Splošno sodišče bi prav tako moralo zagotoviti, da je znesek globe, naložene s spornim sklepom, absolutno sorazmeren, kar pa naj ne bi bil, ker je bila globa v višini 6,08 milijona EUR naložena za promet v višini približno 3,88 milijona EUR, ki ga pokriva omejevalni sporazum.

78 Zato pritožnica Sodišču predlaga, naj te nezakonite opustitve Splošnega sodišča popravi in naj samo zniža naloženo globo.

79 Komisija predlaga, naj se tretji in četrti pritožbeni razlog zavrneta.

Presoja Sodišča

80 Iz ustaljene sodne prakse izhaja, da nadzor zakonitosti, določen v členu 263 PDEU, pomeni, da lahko sodišče Unije opravlja nadzor tako nad dejstvi kot nad uporabo prava v zvezi s trditvami, ki jih tožeča stranka navede zoper sporni sklep, ter da ima pooblastilo za presojo dokazov, razglasitev ničnosti tega sklepa in spremembo zneska glob (glej sodbo z dne 10. julija 2014, Telefónica in Telefónica de España/Komisija, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, točka 53 in navedena sodna praksa).

81 Nadzor zakonitosti je dopolnjen z neomejeno sodno pristojnostjo, ki je bila v skladu s členom 261 PDEU sodišču Unije priznana v členu 31 Uredbe št. 1/2003. Ta pristojnost sodišču omogoča, da preseže le nadzor zakonitosti sankcije in nadomesti presojo Komisije s svojo ter tako odpravi, zniža ali zviša naloženo globo ali periodično denarno kazen (glej sodbo z dne 8. decembra 2011, Chalkor/Komisija, C-386/10 P, EU:C:2011:815, točka 63 in navedena sodna praksa).

82 Sodišče Unije mora za izpolnitev zahtev nadzora neomejene sodne pristojnosti v smislu člena 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah glede glob pri izvajanju pooblastil iz členov 261 in 263 PDEU preučiti vsak očitek, dejanski ali pravni, s katerim se skuša dokazati, da znesek globe ni v sorazmerju s težo in trajanjem kršitve (glej sodbo z dne 18. decembra 2014, Komisija/Parker Hannifin Manufacturing in Parker-Hannifin, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, točka 75 in navedena sodna praksa).

83 Vendar izvajanje te neomejene sodne pristojnosti ne pomeni isto kot nadzor po uradni dolžnosti, postopek pa je kontradiktoren. Zato mora načeloma tožeča stranka navesti tožbene razloge zoper izpodbijani sklep in v utemeljitev teh razlogov predložiti dokaze (glej sodbo z dne 18. decembra 2014, Komisija/Parker Hannifin Manufacturing in Parker-Hannifin, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, točka 76 in navedena sodna praksa).

84 V zvezi s tem je treba poudariti, da če se nad izpodbijanim sklepom kot celoto po uradni dolžnosti ne opravi nadzor, ni kršeno načelo učinkovitega sodnega varstva. Za upoštevanje tega načela ni nujno potrebno, da Splošno sodišče – ki mora odgovoriti na navedene tožbene razloge in opraviti tako preizkus dejanskega stanja kot nadzor nad uporabo prava – po uradni dolžnosti ponovno v celoti pregleda spis (sodba z dne 8. decembra 2011, Chalkor/Komisija, C-386/10 P, EU:C:2011:815, točka 66).

85 Poleg tega je v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča le Splošno sodišče pristojno za nadzor nad načinom, kako je Komisija v vsakem posamičnem primeru presodila težo nezakonitih ravnanj. V okviru pritožbe je namen nadzora Sodišča preveriti, prvič, v kolikšnem obsegu je Splošno sodišče pravno pravilno upoštevalo vse bistvene dejavnike za presojo teže ravnanja glede na člen 101 PDEU in člen 23 Uredbe št. 1/2003, in drugič, ali je Splošno sodišče pravno zadostno odgovorilo na vse argumente, navedene v utemeljitev predloga za znižanje globe. Težo kršitev prava konkurence Unije je treba določiti glede na številne dejavnike, kot so zlasti odvračalni učinek glob, posebne okoliščine zadeve in njen okvir, vključno z ravnanjem vsakega od podjetij, vloga, ki jo ima vsako od podjetij pri izvajanju omejevalnega sporazuma, dobiček, ki so ga lahko imela zaradi teh ravnanj, njihova velikost in vrednost zadevnega blaga ter nevarnost, ki jo taka kršitev pomeni za cilje Unije (glej v tem smislu sodbo z dne 11. julija 2013, Team Relocations in drugi/Komisija, C-444/11 P, neobjavljena, EU:C:2013:464, točke 95, 99 in 100).

86 Poleg tega, kadar Sodišče v okviru pritožbe odloča o pravnih vprašanjih, iz razlogov pravičnosti ne more s svojo presojo nadomestiti presoje Splošnega sodišča, ki pri izvajanju svoje neomejene sodne pristojnosti odloča o višini glob, naloženih podjetjem zaradi kršitve prava Unije. Le če bi Sodišče ocenilo, da višina sankcije ni le neprimerna, ampak tudi tako pretirana, da ni sorazmerna, bi bilo treba ugotoviti, da je Splošno sodišče zaradi neprimernosti zneska globe napačno uporabilo pravo (glej zlasti sodbo z dne 30. maja 2013, Quinn Barlo in drugi/Komisija, C-70/12 P, EU:C:2013:351, točka 57 in navedena sodna praksa).

87 Ob upoštevanju te sodne prakse je treba preučiti tretji in četrti pritožbeni razlog.

88 Iz navedene sodne prakse pa je jasno razvidno, da se, prvič, nadzor neomejene sodne pristojnosti nanaša le na naloženo sankcijo, in ne na celoten izpodbijani sklep, in drugič, da niti neomejena sodna pristojnost niti nadzor zakonitosti ne pomenita nadzora po uradni dolžnosti in torej ne zahtevata, da Splošno sodišče po uradni dolžnosti ponovno v celoti pregleda spis ne glede na očitke pritožnice.

89 V tej zadevi je treba ugotoviti, da je Splošno sodišče v točki 335 in naslednjih izpodbijane sodbe opravilo učinkovit nadzor nad zneskom globe, odgovorilo na različne trditve pritožnice in v točkah od 397 do 402 te sodbe odločilo o predlogih za znižanje zneska globe, pri čemer se torej v nasprotju s trditvijo pritožnice ni omejilo na nadzor nad zakonitostjo tega zneska. Splošno sodišče je v zvezi s tem v točki 384 navedene sodbe posebej navedlo, da je bil 15-odstotni koeficient na podlagi

koeficientov „teže kršitve“ in „dodatnega zneska“ minimalen glede na posebej resno naravo zadevne kršitve, nato pa v točkah od 397 do 401 iste sodbe menilo, da nobeden od elementov, ki so jih navedle tožeče stranke na prvi stopnji, ni upravičeval znižanja zneska globe.

90 Še zlasti je treba v zvezi s preučitvijo teže očitane kršitve ugotoviti, da je Splošno sodišče v točki 381 izpodbijane sodbe opozorilo predvsem na točko 23 Smernic iz leta 2006, ki določa, da „horizontalni sporazumi o določitvi cen, razdelitvi trga in omejitvi proizvodnje, ki so na splošno tajni, štejejo zaradi svoje narave same med najtežje omejitve konkurence. Z vidika politike konkurence jih je treba preganjati z visokimi globami. Posledično bo upoštevani delež prodaje pri takih kršitvah na splošno v zgornjem delu omenjenega razpona“. Splošno sodišče je v točki 383 navedene sodbe navedlo obrazložitev Komisije iz točke 1211 obrazložitve spornega sklepa, v skladu s katero je bila horizontalna uskladitev cen zaradi njene narave same ena od najbolj škodljivih omejitev konkurence ter je bila kršitev enotna, trajajoča in kompleksna, izvajala pa se je v šestih državah članicah in se nanašala na tri podskupine proizvodov, nato pa je v točki 384 izpodbijane sodbe ugotovilo posebno resno naravo zadevne kršitve, ki je upravičila uporabo 15-odstotnega koeficienta teže, in v točki 385 izpodbijane sodbe sodelovanje pritožnice „v osrednji skupini podjetij“, ki je izvajala ugotovljeno kršitev.

91 Splošno sodišče tako s tem, da je pri presoji teže očitane kršitve upoštevalo vse upoštevne parametre, pri čemer je poleg tega dokazalo horizontalno usklajevanje cen in sodelovanje pritožnice pri tem usklajevanju, in s tem, da je odgovorilo na trditve pritožnice v zvezi s tem, nikakor ni napačno uporabilo prava in je izpolnilo svojo obveznost učinkovitega sodnega nadzora nad spornim sklepom.

92 Glede presoje predolgega trajanja upravnega postopka je treba opozoriti, da čeprav kršitev načela spoštovanja razumnega roka s strani Komisije lahko upravičuje razglasitev ničnosti sklepa, sprejetega na koncu upravnega postopka, ki temelji na členih 101 in 102 PDEU, če krši tudi pravico zadevnega podjetja do obrambe, taka kršitev načela spoštovanja razumnega roka, tudi če bi bila dokazana, ne more povzročiti znižanja zneska naložene globe (glej zlasti sodbi z dne 9. junija 2016, CEPSA/Komisija, C-608/13 P, EU:C:2016:414, točka 61, in z dne 9. junija 2016, PROAS/Komisija, C-616/13 P, EU:C:2016:415, točka 74 in navedena sodna praksa). Vendar v tem primeru, kot je razvidno iz točke 75 te sodbe, ni sporno, da želi pritožnica s svojo trditvijo, ki se nanaša na napačno presojo Splošnega sodišča glede predolgega trajanja upravnega postopka, doseči le znižanje globe, ki ji je bila naložena.

93 Zato je treba to trditev, ne glede na njeno utemeljenost, zavreči kot brezpredmetno.

94 Nazadnje, glede sorazmernosti zneska naložene globe pritožnica ni podala nobene trditve, s katero bi dokazala, da je višina naložene kazni neprimerna ali prekomerna. V zvezi s tem je treba trditev, da naj bi bil znesek globe v višini 6,08 milijona EUR nesorazmeren glede na promet v višini 3,88 milijona EUR, ki ga zajema omejevalni sporazum, zavrniti. Ni namreč sporno, da je bila v tej zadevi globa, naložena družbi Villeroy & Boch in njenim hčerinskim družbam v skladu s členom 23(2) Uredbe št. 1/2003, znižana tako, da ni presegla 10 % njihovega celotnega prometa, ustvarjenega v predhodnem poslovnem letu. Ta meja pa že zagotavlja, da višina te globe ni nesorazmerna glede na velikost podjetja, kot je opredeljena z njegovim celotnim prometom (glej v tem smislu sodbo z dne 28. junija 2005, Dansk Rørindustri in drugi/Komisija, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, EU:C:2005:408, točke od 280 do 282).

95 Zato je treba tretji in četrti pritožbeni razlog zavrniti kot delno brezpredmetna in delno neutemeljena.

96 Ker nobeden od pritožbenih razlogov, ki jih je navedla pritožnica, ni bil sprejet, je treba pritožbo v celoti zavrniti.

Stroški

97 Člen 184(2) Poslovnika Sodišča določa, da če pritožba ni utemeljena, Sodišče odloči o stroških. V skladu s členom 138(1) tega poslovnika, ki se v pritožbenem postopku uporablja na podlagi njegovega člena 184(1), se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki. Komisija je predlagala, naj se pritožnici naloži plačilo stroškov, in ker ta s predlogi ni uspela, se ji naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

1. Pritožba se zavrne.

2. Družbi Villeroy & Boch Austria GmbH se naloži plačilo stroškov.

Podpisi

i — Točka 47 tega besedila je bila jezikovno popravljena po njegovi prvotni objavi na spletu.